

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

โดยที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้คดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาก่อน แต่ระบบการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลภาษีอากร ศาลแรงงาน และศาลล้มละลาย กฎหมายกำหนดให้คู่ความมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ตรงไปยังศาลฎีกาโดยไม่ต้องขออนุญาตต่อศาลฎีกา ส่วนคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวกฎหมายกำหนดให้คู่ความมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคและมีสิทธิยื่นฎีกาต่อศาลฎีกา ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการดังกล่าวและทำให้เกิดความลักลั่นในการใช้สิทธิอุทธรณ์กับคดีประเภทอื่น สมควรจัดระบบการอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษใหม่โดยจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษขึ้นและให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์มาจากศาลชำนัญพิเศษต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษเป็นที่สุด และการนำคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาจะต้องขออนุญาตจากศาลฎีกาเช่นเดียวกับคดีประเภทอื่น

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๒๐ ก วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษขึ้นเป็นศาลชั้นอุทธรณ์ โดยมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลภาษีอากร ศาลแรงงาน ศาลล้มละลาย และศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อให้มีการพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นอุทธรณ์ โดยองค์คณะผู้พิพากษาที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญพิเศษในด้านนั้น ๆ อันจะทำให้การพิจารณาคดีชำนัญพิเศษในชั้นอุทธรณ์เกิดความเป็นเอกภาพและส่งเสริมให้กระบวนการยุติธรรมมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. บทนิยามในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)

“คดีชำนัญพิเศษ” หมายความว่า (๑) คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (๒) คดีภาษีอากรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (๓) คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (๔) คดีล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณา

คดีล้มละลาย (๕) คดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

“ศาลชำนาญพิเศษ” หมายความว่า (๑) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (๒) ศาลภาษีอากรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (๓) ศาลแรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (๔) ศาลล้มละลายตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย (๕) ศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

๒. กำหนดให้จัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษขึ้นเป็นศาลชั้นอุทธรณ์ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ส่วนจะเปิดทำการเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษมีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชำนาญพิเศษ และให้จัดตั้งแผนกขึ้นในศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ รวมจำนวน ๕ แผนก ดังนี้

๑) แผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

๒) แผนกคดีภาษีอากร มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลภาษีอากร

๓) แผนกคดีแรงงาน มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงาน

๔) แผนกคดีล้มละลาย มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลล้มละลาย

๕) แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัว (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้มีประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษหนึ่งคน และรองประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษห้าคนในศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ และกำหนดให้การแต่งตั้งประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ รองประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ และผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวกับคดีชำนาญพิเศษ (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้มีคดีที่มีปัญหาสำคัญซึ่งสมควรได้รับการวินิจฉัยโดยที่ประชุมแผนกใด ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวโดยที่ประชุมแผนกนั้นหรือที่ประชุมร่วมระหว่างแผนกต่าง ๆ ก็ได้ พร้อมทั้งกำหนดองค์ประกอบและองค์ประชุมของที่ประชุมแผนก รวมทั้งวิธีการลงคะแนนคำวินิจฉัยของที่ประชุมแผนก (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้นำบรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษาในศาลอุทธรณ์ มาใช้บังคับแก่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ รองประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ และผู้พิพากษาในศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม เว้นแต่บทบัญญัติดังกล่าวนั้นแสดงให้เห็นว่าใช้บังคับเฉพาะกับศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ หรือผู้พิพากษาในศาลอุทธรณ์เท่านั้น (มาตรา ๘)

๗. กำหนดบทเฉพาะกาลให้สามารถยื่นอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษก่อนวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ โดยให้ยื่นต่อศาลที่มีเขตอำนาจอยู่ตามกฎหมายเดิม และให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายเดิมมาใช้บังคับกับการพิจารณาของศาลดังกล่าว (มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง)

สำหรับบรรดาคดีชำนาญพิเศษที่มีการอุทธรณ์และยังค้างการพิจารณาอยู่ในศาลก่อนศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเปิดทำการ ให้ศาลเดิมนั้นยังคงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีของศาลชำนาญพิเศษนั้น ๆ ต่อไป (มาตรา ๙ วรรคสอง)

นางธิดารัตน์ อุ่นจันทร์ / จัดทำ